

Sara Broos: ”Jag ville spegla vår svåra och märkliga tid”

Publicerad 2024-04-11

Sara Broos är aktuell med nya dokumentären ”Skärvor”. Foto: Roger Borgelid

Sara Broos nya dokumentär föddes ur en utmattningsdepression. ”Skärvor” blev en associativ och poetisk filmtripp som ställer allvarliga frågor om livet och vår samtid. Niklas Wahllöf har pratat med den värmländska regissören som just nu är ute på en bioturné genom landet.

Niklas Wahllöf
Text

”Skärvor” kan beskrivas som en resa. Den färdas fram och tillbaka genom tid och rum, upp i ljuset och ner i mörkret, lika mycket på högst verkliga tåg som genom drömska bilder. Och precis som på en verklig långresa är ”Skärvor” full av deldestinationer, behovet att stanna någonstans en stund; på en plats, i någons liv, i ett minne, en berättelse eller en stämning. Oavsett om det handlar om Balkan, Granada eller den värmländska skogen. På psykakuten och efter en kalvning i granngården. I ett ansikte och i myllret på en trottoar. Det är i

stoppen som filmen både ställer oss frågor om livet och förmedlar andras tankar om lycka och frihet.

– Jag kände att det var nödvändigt att göra den här filmen just nu, i den stämning som jag upplever, säger Sara Broos hemma i Östra Ämtervik efter den gångna helgens premiärvisningar runt om i Värmland.

– De flesta upplever väl att vi lever i en svår, märklig tid och jag ville spegla den – både det inre mörkret som så många upplever och världens trauma. Men inte att det skulle handla bara om mig, utan stanna upp i andras liv – och att där hitta också hoppet.

Sara Broos i biografen på Skoghalls Folkets hus. Foto: Roger Borgelid

Under vårens bioturné runt om i landet följs varje visning av ett samtal där publiken bjuds in att delta. På varje plats samtalar Sara Broos med lokalt förankrade personer, kända eller okända, som också delar med sig av sina tankar. På gästlistan står bland andra skådespelare som Pernilla August, Marika Lagercrantz eller författare som Jila Mossaed, Elin Cullhed och Lina Wolff. Under öppningshelgen i Värmland har exempelvis förre höjdhoppstjärnan Stefan Holm deltagit, liksom konstnären och gudfadern Lars Lerin som hon porträtterade i filmen "För dig naken" 2012.

– De här samtalen, i alla tankar och känslor som kommer fram, har redan gjort mig helt tagen, berättar Sara Broos.

Hon menar att samtalen inte är till för att analysera filmen eller att hon som regissör ska lägga ut texten om arbetsprocessen, utan att hålla kvar publiken i ett tillstånd.

– Det skapas en nästan andaktsfull stämning när vi gemensamt pratar om samtiden, om personliga sorger, eller om relationen till hundar som förekommer i filmen. Eller hur vi ska förhålla oss till varandra, eller om vad som helst som dyker upp, säger Sara Broos och börjar berätta om söndagens visning i Skoghall utanför Karlstad.

Sara Broos samtalar med Lars Lerin om dokumentären "Skärvor" i Folkets hus biograf i Skoghall. Foto: Roger Borgelid

– Där dök det upp reflektioner kring vikten av att konfrontera mörkret, såväl det i världen som det man bär på inombords. Lars talade också om vad lycka är för honom nu, hur han numera uppskattar det enkla och vardagliga livet, till skillnad från när han var ung och sökte dramatik och äventyr. Och nu sitter du och jag och pratar bortom själva filmen, det var precis det jag önskade, att vi kan bryta vår ensamhet, inte bara titta på en film och tycka den var "bra" eller "dålig" och sedan hasta vidare.

En samtalsserie i anslutning till filmvisningar är förstås en utmärkt idé för att samla upp åskådarens tankeembryon. I "Skärvor" dyker det upp gott om nya människor och kanske okända miljöer. Här finns människor som har genomlevt krig, flykt och psykisk sjukdom, eller den sorts särskilda fångenskap som man kan uppleva i sin egen lilla skärva av det stora livet, men också barndomens frihet.

Många har plockat upp scenen där Sara Broos återberättar sitt oförglömliga möte med en främling på ett tåg under en resa i Bulgarien. Hon var en ung kvinna som flängde genom Europa med en Hi8-kamera som enda sällskap – utan pengar, otrygg och utsatt – men fri. Han var mycket äldre, en framgångsrik vd med lägenheter i Europas metropoler, men totalt fastfusen och som en främling till och med gentemot sina egna barn.

– Det mötet blev avgörande för mitt eget liv och kanske även för den här filmen, säger Sara Broos.

När hon drabbades av en utbrändhetsdepression för några år sedan var hon tvungen att för första gången i sitt liv stanna upp ordentligt och tänka tillbaka. Det speciella mötet dök upp när hon plöjde igenom oändliga timmar av sitt arkiverade filmmaterial.

– Där och då förstod jag vad frihet och vad fångenskap kan vara. Att kunna röra sig mellan olika världar och att inte kunna det, som han. Jag tror att det är viktigt som dokumentärfilmare att kunna bryta sig ur våra egna små bubblor, skärvor, i livet. Jag hade kunnat avfärda honom, han framstod inte som särskilt sympatisk egentligen utan var helt fast, men dröjer

man sig kvar hos någon och lyssnar så kommer man att uppleva hur valv efter valv öppnar sig, säger hon.

Sara Broos och hunden Sasha. Foto: Roger Borgelid

Och själva platserna kan vara lika betydelsebärande som människornas berättelser. Strax efter det bulgariska mötet landar vi en stund i Värmland igen. Och igen. Precis som i Sara Broos mamma-dotter-dokumentär "Speglingar" är naturen viktig för "Skärvor" att stanna till i. Bland träden, i vargarnas ylande, under det tunga mörkret på fältet utanför huset.

– Det är en annan skärva av livet, säger hon. Jag har Berlin som mitt andra hem, men jag är beroende av landsbygden här. Jag behöver den här förankringen, kontakten, det som naturen kan ge oss som levande människor och inte som vandrande konsumenter. Det är så mycket som är kalkylerat i dag, uttänkt. Men i naturen råder inte den ordningen, den är mer fri och intrycken blir aldrig överväldigande. Naturen ger mer än den tar från oss, säger Sara Broos.

– Det är också ett tema i filmen, att vi är så många i så många olika sammanhang. Men av alla dessa är naturen den enda plats där vi inte behöver förstå oss åt något håll. Naturens blick är aldrig värderande eller dömande.

"Skärvor" har biopremiär den 12 april.

Bild 1 av 2

Karin Broos och Sara Broos i "Speglingar" (2016) Foto: Triart

Sara Broos

Regissör och manusförfattare. Född 1977 i Hagfors. Dotter till konstnärsparet Karin och Marc Broos. Är också utbildningsledare för Alma manusutbildning med bas på Alma Löv museum i Östra Ämtervik i Värmland.

Fick sitt genombrott med dokumentären "För dig naken" 2012 som skildrar konstnären och gudfadern Lars Lerins sökande efter kärlek. "Hemland" (2015) kretsade kring en ung syrisk kvinna som flytt kriget och som har en särskild koppling till norska popbandet A-ha. "Speglingar" (2016) skildrade hennes relation till sin mamma, Karin Broos.

Nya dokumentären följs av en samtalsturné på olika platser i landet som Sara Broos arrangerat själv tillsammans med Jonas Pedersen Hardebrant PH Film som är distributionsansvarig

Den 12 april samtalar Sara Broos med Pernilla August efter visningen på Bio Victoria i Stockholm. För fullständigt program se:

<https://www.sarabroos.com/skarvorfilmochsamtal>

Text

Niklas Wahllöf

Följ